

Dajana Radoš
Igre pod suncem

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA
RIJEKA

Igre pod suncem

Prema mnogim filozofima čovjek je po naravi *homo amicus* – biće sreće, radosti i blaženstva. Sreća je, prema svojim brojnim pojavnostima, generator promišljanja o smislu života i postojanja. Između ostaloga, nova životna poglavlja nerijetko donose promijene s kojima su ljudski duh i duša suočeni, a u čijem naletu bivaju modificirani uzrokujući intelektualni i emocionalni razvoj prijeko potreban za vlastito unapređenje. Upravo je tu najveću sreću i blaženstvo umjetnica Dajana Radoš manifestirala zauzimajući, pored žene umjetnice, odnedavno i ulogu majke. Biti odgovoran za ljudsko biće zasigurno je najveličanstvenije iskustvo ali jednako tako zahtjeva reorganizaciju života, poglavito vremena kako radnog tako i dokolice.

Procesuiranjem mijena i pronalaženjem sebstva u vrtlogu transformacija uzrokovanim novom perspektivom, umjetnica otkriva svijet jedinstvenih vibracija materijaliziranih kroz emocije, geste, ideje i inspiracije najzad uzemljene kroz proširene umjetničke aspiracije. Distancirajući se, na prvu, od svog dosadašnjeg umjetničkog diskursa, Radoš prigrljava nova nadahnuća uzrokovana vlastitom svakodnevnicom i životnim prostorom. Reducirajući aktivnosti i boraveći sve više u svojem prostoru, umjetnica primjećuje sitne čari koje opuštaju, stvaraju ugodu i karakteriziraju esenciju doma. Njezina četiri zida sada su glavni izvor umjetnosti, dok niz promjena koje je unijelo rođenje kćeri prihvaća kao integralni dio vlastitog bića. Upravo te nove okolnosti umjetnica transformira u gradivne elemente grafičkog kadra osiguravajući ravnotežu i višeslojnu umjetničku kvalitetu.

Stoga, novu seriju naslovljenu **Igre pod suncem** čini 17 grafika (100x70 cm) koje simboliziraju novi život, ali i reflektiraju težnju umjetnice za istraživanjem i nadogradnjom svog umjetničkog habitusa. Radoš apsorbira ozračje u kojem svakodnevno boravi i njegove segmente implementira u umjetnički kontekst i likovnost. Prostor njenog doma ispunjen je biljkama koje, osim što su za umjetnicu vrlo važne, ovdje simboliziraju probuđenu nježnost, rađanje, obnavljanje i uzlet. S druge strane, deficit vremena ili tzv. „me time“, Radoš kompenzira na način da razdoblje provedeno s djetetom postaje platforma iz koje izrasta smisljena i kvalitetna umjetnička ideja. Gradeći dijalog između majke i kćeri, umjetnica izdvaja njihove zajedničke trenutke i pretvara ih u srž serije. Tako svakodnevne igra postaje glavna okosnica svih radova, a pijesak indikator tehnike koju Radoš po prvi puta rabi. Naime, promišljajući o efikasnosti rada i vremena, Radoš polazi od zajedničkog druženja poglavito boravka u parkovima. Stoga, koristeći pijesak kao glavnu poveznicu, umjetnica se odlučuje za kolagrafiju kao tehniku koja će odrediti seriju u cijelosti.

Potencirajući igru kao primarnu aktivnost, Radoš prepoznaje radoznalost djevojčice i odlučuje se na zajedničko stvaranje. Proučavajući mogućnosti kolagrafije, umjetnica uzima ljepenu koju dijeli na pola osiguravajući dovoljno prostora za stvaranje i za sebe i za kćer. Umačući kist u drvofix Radoš pruža djevojčici razne kistove i dopušta da povlači linije prema svojoj volji nakon čega bi taj isti trag posula pijeskom i na taj ga način trajno sačuvala. Djelujući simultano na matrici, umjetnica prepušta vodstvo djevojčici, prateći njezin razvoj od ravnih poteza pa sve do sofisticiranih kružnih oblika. Budući da stvaraju istovremeno, otisci su jasno podijeljeni osim u segmentima gdje se stvara spontana kolizija ili gdje Radoš kontrolirano intervenira nadopunjujući otisak. Djevojčičina vizualna impresija vibrantna je i dinamična, zaigrana i ekspresivna upotpunjena njenim omiljenim bojama stoga je kolorit čitave serije zaokružen plavom, nijansama roze i ljubičastom, dok se Radoš iz njoj svojstvene (uglavnom crno-bijele) apstrakcije kreće prema nježnoj figuraciji integrirajući u otisak različite granulacije – od najsitnije do krupnije. Upravo je figuracija koju primjenjuje i prenosi u svom dijelu matrice odraz intimne kućne atmosfere inspirirane protokom vremena odnosno odsustvom istog u onom intenzitetu prije majčinstva. Imajući na raspolaganju period od tri sata kada dijete odmara, umjetnica ga koristi kako bi obavljala kućanske poslove ali i stvarala umjetnost. Spomenuti protok vremena očituje se u ljupkim sjenama koje stvaraju biljke obasjane suncem točno u razdoblju od ona tri sata koje Radoš ima na raspolaganju za sebe. Kako sjena izmiče tako prolazi i slobodno vrijeme, a fokus iznova usmjerava ka djevojčici. Radoš je u prikazu prigušena, lepršava i transparentna dok je djetetov trag intenzivan i dominantan što stvara harmoniju i sklad prikaza. Valja istaknuti da je uravnoteženosti doprinijela kolagrafija koja kao grafička tehnika oponaša rezervaš i akvatintu stapajući plošnost i reljefnost.

Igre pod suncem je intimna igra majke i djeteta, autentičan i neraskidiv suodnos zamrznut u grafičkom kadru, iskreno svjedočanstvo silnih promjena koje su Radoš obogatile i vlastiti realitet učinile značajnijim.

Katerina Jovanović

Dajana Radoš rođena je 1982. u Rijeci. Diplomirala je 2011. godine na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci na Odsjeku likovnih umjetnosti iz područja grafike, te stekla pravo na zvanje i akademski naziv magistra likovne pedagogije. Od 2014. godine asistentica je na Katedri za grafiku na Akademiji primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci.

Djeluje u području vizualno-likovnih umjetnosti te aktivno istražuje područje grafike. Radeći, ali prvenstveno živeći grafiku, gradi svoj prepoznatljiv umjetnički svijet procesualnim i slojevitim interveniranjem na grafičke matrice. Pored grafičkog medija, umjetnički izraz gradi grafičko-prostornim objektima, knjigama umjetnika i keramiko-skulpturama. Osmislila je organizirala i vodila više likovnih radionica i umjetničkih projekata. Redovito izlaže i sudjeluje na domaćim i međunarodnim trijenalima i bijenalima grafike (Hrvatski trijenale grafike, Zagreb, Hrvatska; Third International Print Biennale, Yerevan 2021; Međunarodni trijenale autoportreta „Pojam o sebi“, Zagreb, Hrvatska; International Biennial Print Exhibit: R.O.C, Taiwan, Knjiga-umetnički objekat 3 / Book – Art object 3, Beograd, Srbija; 5. Biennale “Citta di Bassano del Grappa”, Italy; Graphic Art Biennial - Dry Point, Uzice, Serbia; OSTEN Biennial of Drawing Skopje, Macedonia; 4th Graphic Art Biennial of Szeklerland Sfântu Gheorghe, Romania; 2nd International Ceramic Triennial UNICUM, Maribor, Slovenia; Međunarodni konkurs za grafiku EX-YU, Beograd, Srbija; International Graphic Triennial Bitola, Macedonia i druge). Priredila je trinaest samostalnih izložbi u Rijeci, Karlovcu, Krku, Novom Vinodolskom, Mošćeničkoj Dragi, Sesvetama, Splitu, Sloveniji i sudjelovala na više od sto skupnih, žiriranih izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu. Za svoje radove dobila je nekoliko nagrada i priznanja. Članica je likovnog udruženja HDLU Rijeka.

Kontakt: dajana.rados@gmail.com

Izdavač: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Rijeka, Korzo 28/II, Tel: 051/332-494, 338-809
e-mail: hdlur@ri.t-com.hr, web: <http://hdlu-rijeka.hr/>
Za izdavača: Damir Šegota
Urednica: Jasna Rodin
Administrativna služba: Jadranka Jerkić
Organizator: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Predgovor: Katerina Jovanović
Oblikovanje kataloga: Branko Lenić
Fotografije: Jasenko Mandura
Tisak kataloga: Tiskara Sušak
Br. kataloga: 11 / 23
Naklada: 100 komada

Naše programe podržavaju:

Odjel gradske uprave za kulturu Grada Rijeke, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Županija primorsko-goranska

Galerija
Juraj
Klović
Rijeka

Galerija
Juraj Klović
Rijeka
Verdijeva 19b
26. 10. - 9. 11.
2023.